

gjorte Erfaringer peger i Retning af, at den ikke behøver at være flere Maaneder, end den tidligere varede Aar.

Tvungen Fortsættelsesundervisning for begge Køn indtil det 18. Aar skal sørge for den videre aandelige og teoretiske Uddannelse, for Legemsøvelser samt for Uddannelse i Husførelse og Barnepleje. De, der vil have Husgerning til deres Fag, maa gennemgaa særlig Uddannelse deri.

Ogsaa de unge Mænd — mener hun — bør have noget Kendskab til Husførelse og Pædagogik. Børnenes Opdragelse skal nemlig ikke være Moderens, men Forældrenes Opgave; og det er ikke mere end rimeligt, at Manden kan række sin selverhvervende Hustru en hjælpende Haand ved en Del af det huslige Arbejde, som bliver tilbage. — — —

Der er for mig ingen Tvivl om, at Udviklingen gaar i den her skildrede Retning. Men Overgangen fra de gammeldags Forhold til de nye er yderst vanskelig. Om den gifte Kvinde skal nøjes med at passe sit Hus, eller hun skal øve selvstændigt Erhverv, er en Sag, som maa afgøres efter nøje Overvejelse i hvert enkelt Tilfælde. Der spiller saa mange personlige Forhold ind. Det er let at opstille som Hovedregel, at der maa tjenes mere ved Selverhvervet, end der tabes i Hjemmet. Det er derimod yderst vanskeligt at følge denne Regel, fordi meget af det, der tabes, ikke kan udregnes i Penge. Men jo stærkere Udviklingen presser paa i Retning af et forøget Antal selverhvervende Kvinder, des mere betydningsfuldt bliver det, at der gøres et kraftigt Arbejde for at faa Hjemmene saaledes indrettet, at de huslige Pligter kan indskrænkes mest mulig. Ellers vil vi faa endnu flere overanstrengte Kvinder, end der allerede er.

Andreas Boje.

»Det sociale Sekretariat & Bibliotek«
d. 6/5 1916.

Bemærkninger til ovenstaaende.

Alle med Dansk Kvindesamfunds Arbejde fortrolige Læsere af ovenstaaende Artikel vil straks bemærke, at Louise Zietz, Forfatteren af Skriftet: »Zur Frage der Frauenerwerbsarbeit während des Krieges und nachher«, paa ét Punkt er i afgjort Modstrid med de af Dansk Kvindesamfund og Nordens andre Kvindesagsforeninger hævdede Synspunkter, nemlig i Kravet om Beskyttelse af det kvindelige industrielle Arbejde i Form af Særforbud for Kvinder mod

Arbejde i sundhedsfarlige Virksomheder, samt Arbejde ud over en vis Tidsfrist og indbefattende Nattens Timer. Da det tilmed fremgaar af Hr. Andreas Bojes tilsluttende Ord, at han ligesom Louise Zietz mener, at man i Kvindesagsskredse i denne Sag »sætter Hensynet til Kvindens fulde Ligestilling med Manden højere end Samfundshensynet til Kvindens Sundhed og de kommende Slægters Velfærd«, maa Redaktionen af Hensyn til de Medlemmer, som endnu ikke har haft Lejlighed til at gøre sig fortrolige med Dansk Kvindesamfunds energiske Modstand mod Natarbejdsforbudet og dets Grunde for at bekæmpe dette, bestemt benægte, at D. K. »sætter Hensynet til Kvindens fulde Ligestilling med Manden højere end Samfundshensynet til Kvindens Sundhed og de kommende Slægters Velfærd«, hverken i det her omhandlede Spørgsmaal eller i noget andet. Dette fremgaar bedst af den Resolution, Dansk Kvindesamfunds Københavnskreds i Forening med Kvindeligt Arbejderforbund og Kvindelige Trykkeriarbejdere 16. Marts 1911 vedtog og indsendte til Rigsdagen, og hvori Hensynet til Kvindens og Slægtens Sundhed giver Anledning til følgende Udtalelse:

»Det er ikke muligt ved Særforbud at beskytte hende (Kvinden) mod Misbrug af hendes Arbejdskraft; Indskrænkning af hendes Arbejdsfelt vil kun bervirke, at hun tvinges til at sælge sin Arbejdskraft billigere. Hensynet til hendes egen og hendes fødte og ufødte Børns Sundhed kan saaledes ikke tale til Gunst for Særforbud, thi Sundheden fremmes ikke ved Forringelse af hendes økonomiske Stilling.«

Vi kvitterer

med Tak for følgende Bidrag, som er indsendt til Bladet:

Gedser-Kredsen	Kr. 10,00
Marie Petersen, Rask	»
Mølle	» 5,00
Dorthea Mikkelsen, Holstebro	» 10,00
Anonymt fra et Medlem i København	» 3,00

Ialt Kr. 28,00

Tidligere indgaaet

Ialt Kr. 148,00

De hermed indkomne Bidrag har altsaa sat os i Stand til at udsende dette Nummer i sædvanlig Størrelse. — Nummeret for 15. Juni vil altsaa, som meddelt, ogsaa komme i sæd-

vanlig Størrelse, medens Nummeret for 30. Juni foreløbig er dømt til at udkomme i halv Størrelse.

Redaktionen.

Haandgerning i Landsbyskolen.

»Kvinden og Samfundet« skriver: »Oprettelsen af Haandgerningsinspektoratet danner en smuk Afslutning paa Bestræbelserne her i Landet — og ikke mindst fra Kvindesagens Side — for at sikre enhver Kvinde i Barnomsalderen en praktisk Undervisning i at omgaa Naal og Traad.«

Det er meget nedslaaende for os Landsbylærerinder, der væsentlig besørger Haandgerningsundervisningen paa Landet, at »Kvinden og Samfundet« finder, at der allerede nu er naaet en smuk Afslutning. Vi mener, at baade med Hensyn til den Plads, Faget indtager i Landsbyskolerne, og med Hensyn til den Løn, der ydes for Arbejdet, og den vidtgaaende Udnyttelse af vor Arbejdsevne har ikke alene vi, men alle Venner af Haandgerningsundervisningen og Kvindesagen adskilligt tilbage at ønske.

Ganske vist kan man med Tilfredshed konstatere, at Haandgerning er indført i ca. 1900 Skoler, men det maa dog nødvendigvis netop for Kvindesagens Venner være et stort Minus i Glæden, at det kun har ladet sig gennemføre ved en enestaaende Udnyttelse af Kvinder som billig Arbejdskraft. Det kan paalægges enhver Landsbylærerinde at undervise i Haandgerning udenfor den egentlige Skoletid, naar kun hendes Timetal ikke overskrider 42 ugentlige Timer, og det er paabudt, at Haandgerning skal indføres som obligatorisk Fag ved alle Skoler, hvor der er ansat en Lærerinde. Der er Eksempler paa, at Haandgerningsundervisningen foregaar fra Kl. 4—6, i al Fald er den næsten ved alle Skoler henlagt til efter den egentlige Skoletids Afslutning, saa nogen favoriseret Stilling indtager Faget ikke.

De eksam. Lærerinder maa yde dette store Overarbejde uden mindste Vederlag Forskolelærerinderne for 50 Kr. om Aaret, hvis de underviser Hovedskolens Børn, men hvor de undtagelsesvis kun har Haandgerning i Forskolen, har hel-